

Til Statsrevisorerne
Statsrevisorernes Sekretariat
Christiansborg
1240 København K

Dato: 4. marts 2021

Ministerredegørelse vedrørende Statsrevisorernes og Rigsrevisionens beretning nr. 7/2020 om indsatsen for at undgå statsansattes besvigelser

Jeg har den 17. december 2020 modtaget Statsrevisorernes og Rigsrevisionens beretning nr. 7/2020 om indsatsen for at undgå statsansattes besvigelser.

Statsrevisorerne har på den baggrund anmodet mig om en redegørelse for, hvilke foranstaltninger og overvejelser beretningen giver anledning til, jf. § 18, stk. 2, i lov om revisionen af statens regnskaber m.m.

Jeg vil indledningsvis kvittere for beretningen, som er et særdeles relevant bidrag til grundlaget for det løbende arbejde med at undgå statsansattes besvigelser. Det er en høj prioritet for mig, at Justitsministeriets forretningsgange, tilsyn og interne kontroller understøtter en effektiv forebyggelse af svig på tværs af Justitsministeriets koncern.

I Rigsrevisionens beretning fremhæves særligt tre forhold af relevans for Justitsministeriets koncern:

- Det anføres, at de fleste ministeriers *styringsrammer* i den undersøgte periode var mangelfulde i forhold til at forebygge, at statsansatte kan begå besvigelser ved indkøb og ved udbetalinger af tilskud og løn
- Det anføres, at den systemunderstøttede *funktionsadskillelse* i fællesstatslige IT-systemer i den undersøgte periode kunne omgås via lokale tilpasninger
- Det anføres, at de fleste ministerier i den undersøgte periode ikke i praksis havde tilfredsstillende *interne kontroller* til at begrænse risikoen for besvigelser, herunder at medarbejdere på bl.a.

Justitsministeriets område (politiet og anklagemyndigheden) havde anvendt statslige betalingskort i strid med gældende regler.

Nedenfor redegøres for, hvilke foranstaltninger og overvejelser disse kritikpunkter giver anledning til.

Styrkelse af styringsrammen på Justitsministeriets område

Der pågår et løbende arbejde i Justitsministeriets koncern med henblik på at sikre tilfredsstillende styringsrammer i departementet og myndighederne på ministerområdet. Herunder kan nævnes iværksættelsen ultimo 2019 af et genbesøg i alle myndighederne under Justitsministeriet og i Justitsministeriets departement af interne kontrolmekanismer, særligt i forhold til funktionsadskillelse og interne forretningsgange, med henblik på at forebygge svig. Dette arbejde var forankret i den stående styregruppe under Justitsministeriets Koncernledelse.

Det bemærkes desuden, at Justitsministeriet i efteråret 2020 har igangsat et arbejde med at kortlægge det nuværende tilsyns- og kontrolmiljø på hele ministerområdet med henblik på at implementere nye tiltag og styrke koncernens samlede styringsramme.

Arbejdet forventes bl.a. at indebære styrket fokus på ajourførte instrukser i koncernen, herunder implementering af kommende vejledninger fra Økonomistyrelsen, afklaring af anvendelse af standardmodeller for intern kontrol og risikostyring, etablering af styrket vidensdeling på tværs af koncernen, øget anvendelse af tilsynsplaner samt styrket overblik over opfølgningspunkter fra revisioner på ministeriets område gennem etableringen af en revisionsdatabase.

Det kan i forlængelse heraf oplyses, at Justitsministeriets Koncernledelse, der består af departementschefen og direktørerne for de underliggende styrelser, har udvalgt kontrol og tilsyn som et koncernfælles indsatsområde i 2021. Koncernledelsen vil løbende i 2021 følge op på initiativer på området.

Funktionsadskillelse i statslige IT-systemer

I Rigsrevisionens beretning er der identificeret eksempler på utilstrækkelig funktionsadskillelse i anvendelse af de fællesstatslige it-systemer, herunder IndFak2 og RejsUd2.

Rigsrevisionen har i forbindelse med sin hovedundersøgelse gennemgået en række af politiets transaktioner i IndFak2, hvor Rigsrevisionen vurderede, at de samme medarbejdere både havde varemottaget og godkendt en faktura i IndFak2.

Rigspolitiets efterfølgende gennemgang har vist, at der i alle tilfælde har været minimum to personer involveret i varemottagelse og godkendelse af fakturaerne, hvormed det såkaldte 4-øjne princip i praksis har været overholdt.

Rigspolitiet har dog samtidig oplyst, at der er mulighed for at styrke funktionsadskillelsen i både IndFak2 og Rejsud2. Rigspolitiet vil derfor igangsætte et arbejde med at analysere mulighederne for at styrke funktionsadskillelsen i begge systemer.

Rigspolitiet har endvidere oplyst, at Rigspolitiets Koncernøkonomi i løbet af 2021 vil vurdere behovet for eventuelle yderligere initiativer, der kan bidrage til at styrke det finansielle kontrolmiljø, ligesom Rigspolitiets Koncernøkonomi vil inddrage resultaterne fra Rigsrevisionens beretning i den årlige risikovurdering, der gennemføres på tværs af Rigspolitiets områder og politikredsene.

Som nævnt ovenfor genbesøgte alle myndigheder på Justitsministeriets område deres interne kontrolmekanismer i 2019 og 2020, hvor der særligt var fokus på funktionsadskillelse i relevante it-systemer.

Justitsministeriet har fortsat fokus på problemstillingen og vil anmode sine øvrige underliggende myndigheder om løbende at vurdere, om der lokalt er behov for at styrke funktionsadskillelsen i anvendelsen af de fællesstatslige it-systemer, som indgår i beretningen.

Derudover har Justitsministeriet som nævnt ovenfor udvalgt kontrol og tilsyn som et koncernfælles indsatsområde i 2021, hvorunder myndighedernes procedurer for anvendelse af de fællesstatslige it-systemer også vil indgå.

Politiets og anklagemyndighedens anvendelse af betalingskort

Rigsrevisionen kritiserer i beretningen politiets og anklagemyndighedens procedurer for og kontrol med anvendelsen af statslige betalingskort, herunder at der er fundet eksempler på privat anvendelse af betalingskort i strid med de gældende regler.

Det er vigtigt at understrege, at hverken Rigsrevisionen eller Rigspolitiet har fundet eksempler på, at private udgifter er blevet refunderet eller på anden vis afholdt af politiet. Det skyldes, at de betalingskort, der har været anvendt til private formål, har været såkaldt privathæftende betalingskort, som har været tilknyttet medarbejdernes private konti.

Privat anvendelse af arbejdsgiverudstedte betalingskort er imidlertid – uagtet at udgifterne afholdes privat og ikke af politiet – i strid med politiets egne retningslinjer samt cirkulære nr. 24 af 20. april 2010. En sådan anvendelse er derfor selvfølgelig uacceptabel, ikke mindst fordi politiets subsidiære hæftelse for privathæftende kort medfører en risiko for, at ubetalte regninger i sidste ende havner hos politiet.

Da det i forbindelse med udarbejdelsen af Rigsrevisionens beretning blev klart, at der fandt ureglementeret anvendelse af betalingskort sted i politiet, påbegyndte Rigspolitiet en proces, der skulle føre til udskiftning af betalingskort samt opstramning af retningslinjerne for anvendelse heraf.

Jeg har med tilfredshed noteret, at Rigspolitiet har oplyst, at samtlige betalingskort i politiet og anklagemyndigheden blev spærret i december 2020 (ca. 550 betalingskort), og at nye betalingskort, der fremover udstedes i politiet og anklagemyndigheden, alle vil være firmahæftende, hvorved der sikres løbende overblik over og kontrol med udgifter afholdt med de udstedte kort.

Rigspolitiet har endvidere oplyst, at politiets og anklagemyndighedens retningslinjer for brugen af betalingskort er blevet tydeliggjort, og at kriterierne for udstedelse er blevet skærpet, således at det samlede antal udstedte kort fremover vil være væsentlig lavere end før. Pr. 15. januar 2021 er der udstedt 108 nye firmahæftende afdelingskort og 72 nye firmahæftende tjenesterejsekort i politiet og anklagemyndigheden (ekskl. PET).

Efter ovenstående ændringer vil alle betalingskorttransaktioner fremover fremgå af politiets bankkontoudtog og vil blive kontrolleret og godkendt i enten IndFak2 eller Rejsud2.

Rigspolitiet har oplyst, at det er forventningen, at man senest ved udgangen af 1. kvartal 2021 vil have et kontroldesign klar, som skal sikre, at betalingskortstransaktioner bliver afregnet rettidigt.

Endeligt vil Rigspolitiet revidere politiet og anklagemyndighedens regnskabsinstruks med de skærpede regler for anvendelse og udstedelse af betalingskort og styrke kommunikationen herom internt i politiet.

Afsluttende bemærkninger

Rigsrevisionens beretning belyser vigtigheden af et fortsat fokus på at mindske risikoen for svig blandt statsansatte. Det bedste forsvar i indsatsen mod besvigelser er et stærkt tilsyns- og kontrolmiljø på tværs af statslige myndigheder samt it-systemer med automatiske og forebyggende kontroller. Justitsministeriet vil derfor fortsat løbende arbejde for tilfredsstillende og tidssvarende styringsrammer, kontrolmekanismer og arbejdsgange på Justitsministeriets område.

En kopi af dette brev er samtidig fremsendt elektronisk til Rigsrevisionen.

Med venlig hilsen

Nick Hækkerup